

Брюксел, 10.10.2018г.
COM(2018) 690 final

**СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА**

**Шестнадесети доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз
на сигурност**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Сигурността е първостепенна грижа на нашите граждани. Европейските граждани с право очакват тяхната безопасност да бъде гарантирана. Съюзът играе важна роля за повишаване на вътрешната сигурност и за разсейване на тревогите на гражданите. В своята **Реч за състоянието на Съюза през 2018 г.**¹ председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер подчерта, че само една силна и обединена Европа е в състояние да защитава гражданите от вътрешни и външни заплахи, включително от тероризма. През последните няколко години европейската сигурност беше модернизирана с нови законодателни и политически инициативи в областта на политиката в рамките на Съюза на сигурност, засилено сътрудничество между държавите членки и засилена роля на агенциите на ЕС, особено на Европол и Европейската агенция за гранична и брегова охрана. В своята реч председателят Юнкер призова също така за лидерство в доизграждането на Съюза на сигурност, за да може да се отговори на очакванията на гражданите в областта на вътрешната сигурност.

По повод на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г. Комисията представи редица **мерки за укрепване на сигурността** в ЕС и за засилване на защитата на външните граници на ЕС. Комисията представи нови правила за бързото премахване на терористично съдържание от интернет, които съчетават ясни и целенасочени правила за предотвратяване на злоупотребата с онлайн услуги с цел разпространяване на терористично съдържание и същевременно осигуряват стабилни гаранции за защита на свободата на словото и на информацията в едно отворено и демократично общество.² Комисията предложи мерки, които ще спомогнат да се гарантира, че през следващата година изборите за Европейски парламент ще бъдат организирани по свободен, честен и сигурен начин, включително Препоръка относно мрежите за изборно сътрудничество, прозрачността онлайн, защитата от инциденти в сферата на киберсигурността и борбата с кампаниите за дезинформация.³ За да може ЕС да бъде в крак с непрекъснато променящите се кибернетични заплахи, Комисията предложи регламент за обединяване на ресурси и експертен опит в областта на технологиите за киберсигурност чрез създаване на мрежа от национални координационни центрове.⁴ Като част от всеобхватен отговор на трансграничните терористични заплахи Комисията представи инициатива за постепенно разширяване на компетентността на Европейската прокуратура с цел включване на борбата с трансграничните терористични престъпления, засягащи повече от една държава членка.⁵ Накрая, Комисията също така предложи да се засили защитата на външните граници чрез разширяване на обхвата на правомощията на Европейската агенция за гранична и брегова охрана и засилване на нейния капацитет за действие.⁶

Комисията представи тези предложения като принос към **срещата на лидерите в Залцбург** на 19—20 септември 2018 г., на която беше подчертана необходимостта да се акцентира върху европейски решения, за да се засили капацитетът на държавите членки

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-speech_bg_0.pdf. Вж. също писмото на председателя Юнкер за намеренията: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-letter-of-intent_bg.pdf.

² COM(2018) 640 final, 12.9.2018 г.

³ COM(2018) 637 final, 12.9.2018 г.

⁴ COM(2018) 630 final, 12.9.2018 г.

⁵ COM(2018) 641 final, 12.9.2018 г.

⁶ COM(2018) 631 final, 12.9.2018 г.

да се справят с продължаващите и нововъзникващите заплахи. С наближаването на изборите за Европейски парламент е изключително важно да бъде изпълнена общата цел за повишаване на сигурността на всички граждани на ЕС. Обсъждането в Залцбург следователно предостави възможност да се даде положителен импулс за приемане на приоритетните законодателни инициативи преди изборите за Европейски парламент през май 2019 г., включително наскорошните инициативи, предложени от Комисията паралелно с Речта за състоянието на Съюза през 2018 г. Идните месеци ще бъдат решаващи за постигането на възможно най-голям напредък по висящите законодателни предложения, за да може междуинституционалните преговори да приключат по време на текущия мандат на Европейския парламент.

Трябва да се даде по-силен тласък на изпълнението на инициативите в рамките на Съюза на сигурност с цел повишаване на колективната ни сигурност и устойчивост спрямо кибернетични заплахи, които подкопават международната система, основана на правила. На 4 октомври 2018 г. беше оповестено⁷, че през април 2018 г. офисите на Организацията за забрана на химическото оръжие в Хага са били обект на враждебна кибератака от страна на руската служба за военно разузнаване. Тази операция беше преустановена от нидерландските разузнавателни служби в партньорство с Обединеното кралство. Председателят на Европейския съвет Доналд Туск, председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер и върховният представител/заместник-председател Федерика Могерини изразиха заедно сериозна загриженост относно този опит за подкопаване на целостта на Организацията за забрана на химическото оръжие и осъдиха тези действия.⁸ ЕС трябва да продължи още по-усилено да укрепва устойчивостта на своите институции и на институциите на държавите членки, както и на международните партньори и организации, в сферата на цифровите технологии. Това подчертава също така важното значение на действията в рамките на Съюза на сигурност за подпомагане на държавите членки в борбата със заплахите, свързани с кибератаките, хибридните заплахи и химичните, биологичните, радиологичните и ядрените (ХБРЯ) рискове.

В настоящия шестнадесети доклад за напредъка по отношение на създаването на Съюз на сигурност се представя цялостната ситуация, като се описват най-новите инициативи на Комисията, придружаващи Речта за състоянието на Съюза през 2018 г., както и постигнатият напредък след последния доклад⁹ през юни 2018 г., в това число по **законодателните приоритети**, договорени между председателите на Европейския парламент, Съвета и Комисията в тяхната Съвместна декларация от 14 декември 2017 г. (вж. също списъка на всички инициативи в рамките на Съюза на сигурност в приложение I).¹⁰

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ

През последните месеци бе постигнато споразумение по редица законодателни приоритети в рамките на Съюза на сигурност: съзаконодателите постигнаха споразумение по предложението за създаване на Система на ЕС за информация за

⁷ <https://english.defensie.nl/latest/news/2018/10/04/netherlands-defence-intelligence-and-security-service-disrupts-russian-cyber-operation-targeting-opcw>.

⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-6026_en.htm.

⁹ COM(2018) 470 final, 13.6.2018 г.

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-eu-legislative-priorities-2018-19_en.pdf.

пътуванията и разрешаването им (ETIAS), която ще позволява извършването на предварителни проверки, свързани със сигурността и незаконната миграция, на лица, пътуващи безвизово в ЕС;¹¹ те постигнаха споразумение за укрепване на Шенгенската информационна система — най-широко използваната система за обмен на информация за целите на сигурността и управлението на границите в Европа;¹² постигнаха споразумение по предложението за засилване на мандата на eu-LISA — Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие;¹³ постигнаха споразумение относно по-строги правила за криминализиране на изпирането на пари;¹⁴ също така те приеха нови мерки за укрепване на правилата на ЕС за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма с Петата директива относно борбата с изпирането на пари.¹⁵ Следва да бъдат предприети бързи действия за приключване на приемането на все още неприетите мерки.

По голям брой предложения все още не е постигнато споразумение и са необходими допълнителни усилия.

1. По-надеждни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията

За да се гарантира, че служителите на правоприлагащите органи и граничните служители на държавите членки разполагат с пълна, точна и надеждна информация, когато и където се нуждаят от нея, през декември 2017 г. Европейската комисия представи законодателни предложения за установяване на **оперативна съвместимост на информационните системи на ЕС** за управление на сигурността, границите и миграцията, които измени през юни 2018 г.¹⁶ Предложените мерки ще позволят на националните органи да разкриват използването на множество самоличности и да се борят с измамите с фалшива самоличност. На 14 юни 2018 г. Съветът получи мандат за водене на преговори, който беше допълнен на 12 септември 2018 г. по отношение на последващите изменения. Очаква се Комисията на Европейския парламент по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE) да гласува своя мандат за водене на преговори в идните дни, а последващото потвърждаване на мандата от пленарното заседание на Европейския парламент е планирано за седмицата от 22 октомври 2018 г. Трите институции се споразумяха в съвместна декларация да постигнат споразумение по предложените регламенти относно оперативна съвместимост преди изборите за Европейски парламент през 2019 г. За тази цел трябва да бъде спазен амбициозният график, предвиден от съзаконодателите.

Преговорите по законодателното предложение¹⁷ за разширяване на обхвата на **Европейската информационна система за регистрите за съдимост** с включването на гражданите на трети държави — друг законодателен приоритет в областта на обмена на

¹¹ COM(2016) 731 final, 16.11.2016 г.

¹² COM(2016) 881 final, 21.12.2016 г., COM(2016) 882 final, 21.12.2016 г., COM(2016) 883 final, 21.12.2016 г.

¹³ COM(2017) 352 final, 29.6.2017 г.

¹⁴ COM(2016) 826 final, 21.12.2016 г.

¹⁵ Директива (ЕС) 2018/843, 30.5.2018 г.

¹⁶ COM (2017) 793 final, 12.12.2017 г., COM (2017) 794 final, 12.12.2017 г., COM (2018) 478 final, 13.6.2018 г., COM (2018) 480 final, 13.6.2018 г.

¹⁷ COM(2017) 344 final, 29.6.2017 г.

информация — са на заключителен етап. В предложението се предвижда създаването на централизирана база данни, която ще позволи бърза проверка на това дали някоя държава членка разполага с информация за присъди на гражданин на държава извън ЕС. Окончателното споразумение по досието предстои, а следващата тристранна среща, планирана за 17 октомври 2018 г., следва да позволи на съзаконодателите да приключат обсъжданията по тази приоритетна законодателна инициатива в съответствие със Съвместната декларация.

Що се отнася до предложението на Комисията¹⁸ за укрепване на системата **Евродак** чрез разширяване на нейния обхват, така че тя да включва не само определянето на кандидати за убежище, но и на незаконно пребиваващи граждани на трети държави и лица, които влизат незаконно в ЕС, през последните месеци не беше постигнат напредък в преговорите, въпреки предварителното политическо споразумение, постигнато от съзаконодателите през юни 2018 г. Съществува належаща необходимост съзаконодателите да приключат тази приоритетна законодателна инициатива в съответствие със споразумението в рамките на Съвместната декларация. Това е необходимо, от една страна, за да се гарантира, че данните за незаконно пребиваващи граждани на трети държави и лица, които са влезли незаконно в ЕС, са част от предложението за оперативна съвместимост на информационните системи на ЕС, и, от друга страна, като част от усилията за бързо намиране на решение по отношение на реформата в областта на убежището. Предложението за укрепване на системата Евродак е сред петте досиета, целящи реформиране на общата европейска система за убежище, по които е постигнат най-голям напредък; подобно на другите досиета, по които беше постигнат напредък, съзаконодателите следва да приключат преговорите преди края на 2018 г.

Освен това продължава работата в Европейския парламент и Съвета по законодателното предложение от май 2018 г.¹⁹ за укрепване на **визовата информационна система (ВИС)**. Това предложение предвижда разширяване на обхвата на базата данни, като в нея се включат данни за документите за дългосрочно пребиваване и за техните притежатели, засилени проверки между отделните бази данни с цел откриване на потенциални рискове за сигурността и миграцията, преди да бъдат издадени визи или при издаването на разрешителни за дългосрочен престой, както и засилване на капацитета за предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления. Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да приемат своите мандати за водене на преговори до края на 2018 г. и да започнат тристранни обсъждания най-късно в началото на 2019 г. с оглед на необходимостта съзаконодателите да постигнат споразумение по това досие по време на текущия мандат на Европейския парламент.

За да бъдат осигурени по-надеждни и по-интелигентни информационни системи за управление на сигурността, границите и миграцията, Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

Приоритети в рамките на Съвместната декларация:

- да започнат тристранни обсъждания през октомври 2018 г. относно

¹⁸ COM(2016) 272 final, 4.5.2016 г.

¹⁹ COM(2018) 302 final, 16.5.2018 г.

законодателните предложения, свързани с **оперативната съвместимост**, и да постигнат споразумение до края на годината;

- да постигнат споразумение през октомври 2018 г. относно законодателното предложение за разширяване обхвата на **Европейската информационна система за регистрите за съдимост** с включването на гражданите на трети държави;
- да финализират преговорите по законодателното предложение за **Евродак** до края на 2018 г.

Други:

- да приемат своите мандати за водене на преговори до края на 2018 г. по законодателното предложение за укрепване на **Визовата информационна система**.

2. Укрепване на сигурността чрез засилено управление на външните граници

Вътрешната сигурност зависи от засилената защита на външните граници. На 12 септември 2018 г., по повод на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г., Комисията прие законодателни предложения²⁰ за **засилване на мандата на Европейската агенция за гранична и брегова охрана**, както и на **Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището**²¹, и за укрепване на **операциите по връщане**.²² Вzeti заедно, тези предложения ще предоставят необходимите инструменти с цел по-добро гарантиране на ефективното управление на миграционните потоци по външните граници.

Комисията предложи редица промени в Европейската агенция за гранична и брегова охрана, по-специално създаването на нейно собствено оперативно звено: постоянен корпус на европейската гранична и брегова охрана от 10 000 оперативни служители с изпълнителни правомощия до 2020 г. за всичките му дейности, който да подпомага ефективно държавите членки на място чрез надеждна и лесно достъпна подкрепа. Той ще гарантира, че Европейската агенция за гранична и брегова охрана разполага с необходимите способности, включително собствено оборудване, за защита на външните граници на ЕС, за предотвратяване на вторичните движения и за ефективно връщане на незаконните мигранти.

Предложението също така ще засили сътрудничеството с трети държави и ще укрепи още повече възможностите за обмен на информация между Агенцията и Европол, включително на лични данни, отнасящи се до заподозрени за трансгранична престъпност лица. Това предложение е **ясен приоритет** за Комисията и тя призовава Европейския парламент и Съвета да приемат предложеното законодателство по време на текущия мандат на Европейския парламент. За тази цел двата съзаконодателни органа следва да приемат своите мандати за водене на преговори най-късно до края на 2018 г., за да може тристранните обсъждания да започнат в началото на 2019 г.

²⁰ COM(2018) 631 final, 12.9.2018 г.

²¹ COM(2018) 633 final, 12.9.2018 г.

²² COM(2018) 634 final, 12.9.2018 г.

С цел укрепване на сигурността чрез засилено управление на външните граници Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

Инициативи в рамките на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г.:

- да приемат до края на 2018 г. своите мандати за водене на преговори по законодателните предложения за укрепване на **европейската гранична и брегова охрана** и **Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището**, както и законодателното предложение относно **Директивата за връщането**, за да може законодателството да бъде прието по време на текущия мандат на Европейския парламент.

3. Предотвратяване на радикализацията

Борбата с **терористичното съдържание онлайн** продължава да бъде основно предизвикателство в борбата с тероризма и предотвратяването на радикализацията. Неотдавнашните терористични нападения на територията на ЕС показаха как терористите постоянно и систематично злоупотребяват с интернет с цел да вербуват и набират поддръжници, да подготвят и улесняват терористична дейност, да възхваляват своите жестокости и да подтикват други да последват примера им, както и да всяват страх сред широката общественост. В отговор на призивите от страна на публичните органи доставчиците на хостинг услуги въведоха някои мерки за справяне с терористичното съдържание на своите платформи чрез доброволни рамки и партньорства, включително чрез интернет форума на ЕС, стартиран през декември 2015 г. Въпреки това са необходими повече усилия от страна на доставчиците на хостинг услуги и държавите членки във връзка с терористичното съдържание онлайн.

За да се преодолее този сериозен проблем, както и в отговор на настоятелните призови от страна на Европейския парламент²³ и Европейския съвет²⁴, Речта на председателя Юнкер за състоянието на Съюза през 2018 г. беше придружена от **законодателно предложение** за създаване на ясна и хармонизирана правна уредба за предотвратяване на злоупотребата с доставчиците на хостинг услуги за разпространение на терористично съдържание онлайн.²⁵ Предложението се основава на препоръката на Комисията от март 2018 г.²⁶ относно мерките, които доставчиците на онлайн услуги и държавите членки трябва да предприемат за засилване на усилията във връзка с незаконното съдържание онлайн, включително по-специално терористичното съдържание.

²³ В своята резолюция от 15 юни 2017 г. относно онлайн платформите и цифровия единен пазар Европейският парламент настоятелно призова засегнатите платформи „да засилят мерките за борба с незаконното и вредното съдържание“, а Комисията да представи предложения за преодоляване на тези проблеми.

²⁴ На своето заседание, проведено на 22—23 юни 2017 г., Европейският съвет призова индустрията „да развива нови технологии и инструменти за подобряване на автоматичното откриване и премахване на съдържание, което подбужда към терористични нападения. При необходимост това следва да бъде допълнено от съответни законодателни мерки на равнище ЕС.“ Европейският съвет от 28 юни 2018 г. приветства „намерението на Комисията да представи законодателно предложение за подобряване на откриването и премахването на съдържание, което подбужда към омраза и към извършване на терористични актове“.

²⁵ COM(2018) 640 final, 12.9.2018 г.

²⁶ C(2018) 1177 final, 1.3.2018 г.

Предложените мерки ще спомогнат да се гарантира гладкото функциониране на цифровия единен пазар, като същевременно се увеличи сигурността и се подобри доверието онлайн, и се засилят гаранциите за зачитане на свободата на изразяване на мнение и на информация. Компетентните органи на държавите членки ще могат да издават заповеди за премахване, задължаващи доставчиците на хостинг услуги да премахват терористично съдържание онлайн в срок от един час — времето, в което терористичното съдържание е най-вредно поради бързината, с която се разпространява. Предложението изисква държавите членки да гарантират, че техните компетентни органи разполагат с необходимия капацитет за намеса в случай на терористично съдържание онлайн. С предложението също така ще внесе яснота относно отговорността на доставчиците на хостинг услуги за предприемането на всички подходящи, разумни и пропорционални действия, необходими за гарантиране на безопасността на техните услуги и за бързото и ефективно откриване и премахване на терористично съдържание онлайн, като се отчита фундаменталното значение на свободата на изразяване на мнение и на информация в едно отворено и демократично общество. Освен това с него се въвеждат редица необходими гаранции, предназначени да осигурят пълното зачитане на основни права, като свободата на изразяване на мнение и на информация, в едно отворено и демократично общество, в допълнение към възможността за съдебна защита, гарантирана от правото на ефективни правни средства за защита.

Това предложение е **ясен приоритет** за Комисията и тя призовава Европейския парламент и Съвета да приемат предложеното законодателство по време на текущия мандат на Европейския парламент. За тази цел двата съзаконодателни органа следва да приемат своите мандати за водене на преговори най-късно до края на 2018 г., за да може тристранните обсъждания да започнат в началото на 2019 г.

Успоредно със законодателната работа за борба с терористичното съдържание онлайн Комисията ще продължи да работи с доставчиците на хостинг услуги в рамките на доброволната рамка на **интернет форума на ЕС** за намаляване на достъпността до терористично съдържание онлайн и за предоставяне на повече възможности на партньорите от гражданското общество за увеличаване на обема на ефективните алтернативни послания онлайн. Той ще бъде организиран отново на министерско равнище през декември 2018 г.

В същото време ЕС продължава да подкрепя **предотвратяването на радикализацията в държавите членки и техните местни общности**. На 1 и 2 октомври 2018 г. беше проведена среща на Мрежата на ЕС на формиращите националните политики за превенция с цел да започне изпълнението на препоръките на експертната група на високо равнище по въпросите на радикализацията.²⁷ Това ще допринесе за работата на новосъздадения управителен съвет за действията на Съюза по предотвратяване и противодействие на радикализацията, който ще проведе първото си заседание на 24 октомври 2018 г. във Виена.²⁸ На 11 октомври 2018 г. 4-тата конференция на високо равнище по въпросите на радикализацията, организирана от Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN), ще събере министри и професионалисти да търсят отговори на предизвикателствата, свързани с децата, които се завръщат от

²⁷ Вж. Петнадесетия доклад за напредъка в създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2018) 470 final, 13.6.2018 г.).

²⁸ C(2018) 5345, 9.8.2018 г.

територии под владението на терористи (включително децата бежанци), както и с освобождаването от затвора на радикализирани затворници, включително извършители на терористични престъпления. Като част от работната програма за 2018 г. на фонд „Вътрешна сигурност“²⁹ за полицейско сътрудничество и предотвратяване на престъпността, по който ще бъде предоставено финансиране в общ размер от 70 милиона евро, Комисията ще отправи покана за представяне на предложения за целево финансиране в размер на 5 милиона евро за предотвратяване и противодействие на радикализацията.

С цел предотвратяване на радикализацията Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

Инициатива в рамките на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г.:

- да приемат до края на 2018 г. своите мандати за водене на преговори по законодателното предложение за предотвратяване на разпространението на **терористично съдържание онлайн**, за да приемат законодателството по време на текущия мандат на Европейския парламент.

4. Преодоляване на заплахите от кибератаки и повишаване на киберсигурността

Гарантирането на устойчивостта на нашите демокрации е много важна част от Съюза на сигурност: атаките срещу изборната инфраструктура и информационните системи на предизборните кампании са хибридни заплахи, с които Съюзът трябва спешно да се справи. Политически мотивираните масови онлайн кампании за дезинформация, включително водени от трети държави, които целят да дискредитират изборите и да ги направят нелегитимни, бяха признати за нарастваща заплахата за нашите демокрации.³⁰ За да се справи с тези сложни заплахи Комисията предприема редица инициативи, вариращи от мерки срещу киберинциденти, насочени към укрепване на киберсигурността на Съюза, до действия за справяне с онлайн дезинформацията и манипулацията, включително чрез злоупотреба с лични данни.

Съвсем наскоро, на 12 септември 2018 г., в съответствие с обявеното от председателя Юнкер в неговата Реч за състоянието на Съюза през 2018 г. Комисията представи пакет от мерки за **гарантиране на свободни и честни избори за Европейски парламент**.³¹ С **Препоръка** относно мрежите за изборно сътрудничество, прозрачността онлайн, защитата от инциденти в сферата на киберсигурността и борбата с кампаниите за дезинформация Комисията приканва държавите членки да създадат национални мрежи за изборно сътрудничество, състоящи се от съответните компетентни органи (избирателни органи и органи в областта на киберсигурността, защитата на данни и правоприлагането), и да определят звено за контакт, което да участва в мрежа за изборно сътрудничество на европейско равнище.³² Държавите членки трябва да проверят също така дали техните избирателни закони са в състояние да отговорят на реалните условия на онлайн кампаниите. Те трябва също да се уверят, че избирателните правила и санкции, които се прилагат за офлайн дейности, включително във връзка с

²⁹ C(2018) 6336, 4.10.2018 г.

³⁰ JOIN(2018)16 final, 12.6.2018 г.

³¹ COM(2018) 637 final, 12.9.2018 г.

³² C(2018) 5949 final, 12.9.2018 г.

прозрачността и финансирането на изборните кампании, могат да бъдат прилагани за онлайн дейности. Комисията призовава държавите членки и европейските и националните политически партии, фондации и организатори на кампании да изпълнят незабавно мерките, посочени в препоръката.

Освен това Комисията представи **насоки относно прилагането на законодателството на ЕС за защита на данните**, които ще помогнат на националните органи и европейските и националните политически партии и други участници в изборния процес при прилагането на задълженията за защита на данните съгласно правото на ЕС в контекста на изборите.³³ Комисията представи също така **законодателно предложение за целево изменение на регламента от 2014 г. относно финансирането на политическите партии**, което ще позволи налагането на финансови санкции за нарушаване на правилата за защита на данните с цел съзнателно да се повлияе на резултата от изборите за Европейски парламент.³⁴ Санкциите ще представляват глоби от до 5 % от годишния бюджет на засегнатата европейска политическа партия или фондация. Това предложение е ясен приоритет за Комисията и тя настоятелно приканва Европейския парламент и Съвета да гарантират, че предложените целеви промени ще бъдат въведени навреме за изборите през 2019 г. за Европейски парламент. За тази цел двата съзаконодателни органа следва спешно да приемат своите мандати за водене на преговори, за да могат тристранните обсъждания да започнат незабавно.

Чрез изпълнението на европейския подход за **справяне с онлайн дезинформацията**, представен през април 2018 г.³⁵, Комисията насърчава по-прозрачната, надеждна и отговорна онлайн среда. На 26 септември 2018 г. онлайн платформите и рекламната индустрия представиха саморегулаторен **кодекс за поведение в областта на онлайн дезинформацията**, който включва широк спектър от ангажименти за борба с онлайн дезинформацията. Комисията ще следи отблизо отбелязания напредък и ще анализира и докладва за първите резултати от прилагането на Кодекса за поведение до края на 2018 г.

Комисията ще повиши осведомеността и ще продължи диалога си с органите на държавите членки, по-специално чрез конференцията на високо равнище относно кибератаките, свързани с избори, която ще се проведе на 15 и 16 октомври 2018 г. Резултатите от нея ще бъдат включени в следващия колоквиум за основните права (26—27 ноември 2018 г.) на тема „Демокрацията в Европейския съюз“. Анализът на резултатите от кодекса за поведение и заключенията на конференцията на високо равнище ще бъдат включени в **съвместен план за действие за борба с дезинформацията**, който Комисията и върховният представител ще представят до края на годината като последващо действие във връзка със заключенията на Европейския съвет от юни 2018 г. и Речта за състоянието на Съюза през 2018 г. Този план за действие ще съдържа доклад за напредъка по прилагането на Съобщението относно борбата с онлайн дезинформацията. Надграждайки опита на Оперативната група на ЕС за стратегическа комуникация с Източното съседство³⁶, планът за действие ще

³³ COM(2018) 638 final, 12.9.2018 г.

³⁴ COM(2018) 636 final, 12.9.2018 г.

³⁵ COM(2018) 236 final, 26.4.2018 г. В съобщението „Европейски подход за борба с дезинформацията, разпространявана онлайн“ Комисията предложи действия и прикани за повече саморегулаторни инструменти за справяне с разпространението и последиците от онлайн дезинформацията в Европа.

³⁶ Оперативната група на ЕС за стратегическа комуникация с Източното съседство беше създадена с цел борба с продължаващите дезинформационни кампании от страна на Русия след

представи предложения за насърчаване на по-съгласуван подход по отношение на дезинформацията в тясно сътрудничество с държавите членки.³⁷ В плана за действие ще бъдат разгледани също мандатът и ресурсите на трите оперативни групи, както и начини за укрепване на техния капацитет за борба с дезинформацията от трите региона. Това ще спомогне да се гарантира, че усилията на равнище ЕС и в държавите членки са достатъчно пригодени за преодоляване на сложността на кампаниите за дезинформация, извършвани от враждебни фактори.

Борбата с киберпрестъпността и укрепването на киберсигурността също продължават да бъдат приоритетни области за действие на ЕС. На 12 септември 2018 г., като част от Речта за състоянието на Съюза през 2018 г., Комисията прие законодателно предложение за регламент³⁸ за **обединяване на ресурси и експертен опит в областта на технологиите за киберсигурност**. За да може ЕС да бъде в крак с непрекъснато променящите се кибернетични заплахи, с предложението ще бъде създадена **Мрежа от национални координационни центрове** за по-точно насочване и координиране на наличното финансиране за сътрудничество в областта на киберсигурността, научните изследвания и иновациите. Нов европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността ще управлява финансовите ресурси на ЕС, предназначени за киберсигурността, в рамките на предложените програми „Цифрова Европа“ и „Хоризонт Европа“ и ще улеснява съвместните инвестиции на Съюза, държавите членки и промишлеността с цел да се даде тласък на сектора на киберсигурността в ЕС. Освен това в рамките на бъдещия Европейски фонд за отбрана, предложен наскоро от Комисията, ще бъде възможно по принцип да се подпомагат проекти в областта на киберотбраната. Европейският център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността би могъл да действа — при искане от страна на държавите членки — като ръководител на такива проекти. Това предложение е ясен приоритет за Комисията и тя призовава Европейския парламент и Съвета да приемат предложеното законодателство по време на текущия мандат на Европейския парламент. За тази цел двата съзаконодателни органа следва да приемат своите мандати за водене на преговори най-късно до края на 2018 г., за да може тристранните обсъждания да започнат в началото на 2019 г.

Като част от действията, посочени в съвместното съобщение³⁹ от септември 2017 г. „Устойчивост, възпиране и отбрана: изграждане на силна киберсигурност за ЕС“, съзаконодателите проведоха две тристранни срещи на 13 септември 2018 г. и 1 октомври 2018 г. относно предложението за **Акт за киберсигурността**.⁴⁰ С цел да се увеличат способностите и подготвеността на държавите членки и на предприятията в областта на киберсигурността, както и за да се подобрят сътрудничеството и

оповестяването на Плана за действие за стратегическа комуникация през юни 2015 г. Тя разработва комуникационни продукти и кампании, насочени към по-ефективно разясняване на политиките на ЕС. Бяха създадени други две оперативни групи с различна географска насоченост: Оперативната група на ЕС за стратегическа комуникация със Западните Балкани и Оперативната група на ЕС за стратегическа комуникация с арабскоезичния свят от региона на Южното Средиземноморие.

³⁷ Вж. също съвместното съобщение „Повишаване на устойчивостта и укрепване на способностите за борба с хибридните заплахи“ (JOIN(2018)16 final, 12.6.2018 г.).

³⁸ COM(2018) 630 final, 12.9.2018 г.

³⁹ JOIN(2017) 450 final, 13.9.2017 г.

⁴⁰ COM(2017) 477 final, 13.9.2017 г.

координацията между държавите членки и институциите, агенциите и органите на ЕС, с предложението ще бъде подновен мандатът на Агенцията на ЕС за мрежова и информационна сигурност и тя ще бъде преименувана „Агенция на Европейския съюз за киберсигурност“. С предложението също така ще се създаде рамка на ЕС за сертифициране на киберсигурността за информационни и комуникационни технологични продукти, системи и услуги. Трите институции потвърдиха ангажимента си да приключат преговорите по предложението преди края на годината в съответствие със Съвместната декларация.

Напредък беше отбелязан и по законодателното предложение относно **непаричните платежни средства** — друга част от пакета за киберсигурността от септември 2017 г.⁴¹ С предложените правила ще се актуализира правната уредба на ЕС срещу измамите и подправянето на непарични платежни средства, като се предвидят действия за справяне с новите предизвикателства и технологични разработки като виртуалните валути и мобилните плащания, като се премахнат пречките пред оперативното сътрудничество и се засилят превантивните мерки и помощта за пострадалите. Съзаконодателите проведоха първа трестранна среща на 26 септември 2018 г. и всичките три институции заявиха желанието си за бързо постигане на споразумение по предложението.

С цел преодоляване на кибернетичните заплахи и повишаване на киберсигурността Комисията призовава Европейския парламент и Съвета:

Инициативи в рамките на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г.:

- да гарантират, че предложените **целови изменения на Регламента относно финансирането на политическите партии** са въведени навреме за изборите за Европейски парламент през 2019 г.;
- да приемат до края на 2018 г. своите мандати за водене на преговори по законодателното предложение относно **Европейския център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежата от национални координационни центрове**, за да може законодателството да бъде прието по време на текущия мандат на Европейския парламент.

Приоритет в рамките на съвместната декларация:

- да постигнат съгласие преди края на годината по предложението **Акт за киберсигурността**.

Други:

- да постигнат споразумение по законодателното предложение относно **непаричните платежни средства** по време на текущия мандат на Европейския парламент.

5. Ограничаване на пространството за действие на терористите

ЕС предприе **решителни действия** за ограничаване на пространството за действие на терористите и другите престъпници. Систематичните проверки за сигурност на всички

⁴¹ COM(2017) 489 final, 13.9.2017 г.

лица, които преминават външните граници⁴², и обработката на данните съгласно Директивата за резервационните данни на пътниците⁴³ затрудняват влизането и движението на терористите в ЕС. Директивата относно борбата с тероризма⁴⁴ способства за предотвратяването на терористичните нападения чрез криминализирането на действия като финансирането на тероризма, преминаването на обучение с цел тероризъм или пътуването с такава цел, както и организирането или подпомагането на такива пътувания. По-строгите правила за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма в рамките на Петата директива относно борбата с изпирането на пари⁴⁵, както и наскоро приетите правила за борба по наказателноправен ред с изпирането на пари⁴⁶ ще затруднят допълнително достъпа на терористите до средства. Комисията призовава държавите членки да транспонират тези инструменти във възможно най-кратък срок с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма и изпирането на пари. Укрепването на правната уредба относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие⁴⁷, наред с постоянното действие за борба с трафика на огнестрелни оръжия⁴⁸, ограничава предоставянето на огнестрелни оръжия на престъпници и терористи.

Въпреки значителния напредък в борбата с тероризма и другите заплахи за сигурността в ЕС няма общ подход на Съюза към разследването, наказателното преследване и издаването на присъда за трансгранични терористични престъпления. Като единствен орган на Съюза с правомощия за провеждане на наказателноправни разследвания и наказателно преследване на престъпления пред компетентните национални съдилища, както и за изпращане на извършителите пред правосъдието, Европейската прокуратура⁴⁹ разполага с голям потенциал за значително подобряване на настоящите усилия в борбата с терористичните престъпления в Европейския съюз. В рамките на последващите действия във връзка с Речта за състоянието на Съюза през 2017 г. Комисията представи на 12 септември 2018 г. инициатива за **разширяване на компетентността на Европейската прокуратура с разследването и наказателното преследване на трансграничните терористични престъпления**, наред с проект за решение на Европейския съвет за изменение на член 86 от ДФЕС по отношение на компетентността на Европейската прокуратура⁵⁰. Комисията приканва Европейския съвет да се заеме с тази инициатива заедно с Европейския парламент и да вземе решение за разширяването на компетентността на Европейската прокуратура с терористичните престъпления, засягащи повече от една държава членка.

⁴² Регламент (ЕС) 2017/458, 15.3.2017 г.

⁴³ Директива (ЕС) 2016/681, 27.4.2016 г.

⁴⁴ Директива (ЕС) 2017/541, 15.3.2017 г.

⁴⁵ Директива (ЕС) 2018/843, 30.5.2018 г.

⁴⁶ COM(2016) 826 final, 21.12.2016 г.

⁴⁷ Директива (ЕС) 2017/853, 17.5.2017 г.

⁴⁸ Вж. Плана за действие на ЕС относно незаконния трафик и използване на огнестрелни оръжия и взривни вещества (COM(2015) 624 final, 2.12.2015 г.). Противодействието на организирани престъпни групи, участващи в незаконен трафик, разпространение и използване на огнестрелни оръжия, също така е приоритет на цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност за периода 2018—2021 г. През април 2018 г. Комисията прие препоръка държавите членки да засилят прилагането на правилата за внос и износ на огнестрелни оръжия за граждански цели, по-специално чрез извършването на систематични проверки на всички лица, кандидатстващи за разрешения за износ (C (2018) 2197 final).

⁴⁹ Регламент (ЕС) № 2017/1939 на Съвета, 12.10.2017 г.

⁵⁰ COM(2018) 641 final, 12.9.2018 г.

Въпреки че ЕС е въвел строги правила за борба с изпирането на пари, неотдавнашни случаи на изпиране на пари в някои банки в ЕС пораждаат загриженост, че тези правила не винаги се контролират и прилагат ефективно в целия ЕС. На 12 септември 2018 г. в рамките на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г. Комисията предложи да се **засили ролята на Европейския банков орган в надзора на финансовия сектор по отношение на борбата с изпирането на пари**⁵¹. Предложените мерки ще укрепят допълнително надзора на финансовите институции на ЕС с цел по-добро справяне с изпирането на пари и със заплахата от финансиране на тероризма. Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да одобрят предложените действия с цел да се засили ролята на Европейския банков орган и да се приемат съответните законодателни мерки възможно най-скоро и не по-късно от началото на 2019 г.

Електронните доказателства са от значение в голяма част от случаите на наказателно разследване. Все по-често се налага съдебните органи да отправят искане към друга юрисдикция за получаване на такива електронни доказателства от доставчици на услуги. Улесняването и ускоряването на получаването на такива доказателства, в т.ч. трансгранично, е от първостепенно значение за ефективното разследване и наказателно преследване на престъпленията, включително на терористичните или киберпрестъпленията. Следователно е налице реална необходимост съзаконодателите да приемат предложенията на Комисията от април 2018 г., за да се подобри трансграничното събиране на **електронни доказателства** за наказателни производства⁵². В момента тече обсъждане в Съвета. Предстоящото заседание на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 11—12 октомври 2018 г. е важен повод министрите да обсъдят ключови аспекти на предложенията, по-специално във връзка с обхвата на инициативата, както и нейните процесуални аспекти и необходимите предпазни мерки, с цел да се постигне съгласие по позицията на Съвета най-късно до декември 2018 г. Предвид значението на електронните доказателства в наказателното разследване на почти всички видове престъпления Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да се заемат спешно с тази приоритетна законодателна инициатива, да приемат своите мандати за водене на преговори най-късно до края на 2018 г. и да започнат незабавно тристранни обсъждания. По този начин ще бъде възможно решението по този законодателен акт да бъде взето преди изборите за Европейски парламент през 2019 г., както се договориha трите институции в съвместната декларация.

Комисията продължава да следи отблизо **развитието в областта на електронните доказателства в трети държави**, в т.ч. Закона на САЩ за изясняване на законосъобразното използване на данни зад граница (закона „CLOUD“), и това ще бъде обсъдено на политическо равнище на срещата на министрите ЕС—САЩ по въпросите на правосъдието и вътрешните работи, която ще се проведе във Вашингтон на 8—9 ноември 2018 г. Също така Комисията следи отблизо развитието на преговорите по втори допълнителен протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от Будапеща за престъпленията в кибернетичното пространство във връзка с достъпа до електронни доказателства. Предложенията на Комисията относно електронните доказателства осигуряват солидна основа за координиран и последователен подход както в рамките на ЕС, така и от страна на ЕС на международно равнище. Комисията възнамерява да предложи във възможно най-кратък срок приемането на две препоръки за указания за

⁵¹ COM(2018) 645 final, 12.9.2018 г.

⁵² COM(2018) 225 final, 17.4.2018 г., и COM(2018) 226 final, 17.4.2018 г.

водене на преговори относно международните аспекти на предложенията за електронните доказателства, както беше поискано от Съвета по правосъдие и вътрешни работи през юни 2018 г., а именно относно втория допълнителен протокол към Конвенцията от Будапеща за престъпленията в кибернетичното пространство и относно договарянето на споразумение между ЕС и САЩ за трансграничния достъп до електронни доказателства. Моментът, в който ще се приемат съвместно двете препоръки, е свързан с постигнатия напредък в обсъжданията на предложенията за електронните доказателства и с наличието на достатъчно яснота относно параметрите и предпазните мерки на бъдещите вътрешни договорености в ЕС, както и необходимите предпазни мерки в правните системи на трети държави партньори.

Предвид значението на финансовата информация за разследванията, през април 2018 г. Комисията представи законодателно предложение за **улесняване на използването на финансова и друга информация** за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на тежки престъпления⁵³. Тази приоритетна законодателна инициатива има за цел да предостави на съответните правоприлагащи органи и служби за възстановяване на активи пряк достъп до информация за банкови сметки, съхранявана в национални централизирани регистри за банковите сметки, и да засили сътрудничеството между националните звена за финансово разузнаване и правоприлагащите органи. Предвид съгласието на трите институции в рамките на съвместната декларация относно законодателните приоритети, Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да се заемат спешно с приоритетната законодателна инициатива, за да се гарантира вземането на решение по този законодателен акт преди изборите за Европейски парламент през 2019 г. За тази цел е необходимо двата съзаконодателни органа да приемат спешно своите мандати за водене на преговори и да започнат незабавно тристранните обсъждания.

Терористите са използвали самоделни взривни устройства в множество нападения в ЕС и още по-голям брой неуспешни и предотвратени нападения са били свързани с опити за използване на самоделни взривни устройства. За да ограничи максимално достъпът на терористите до опасни прекурсори на взривни вещества, които могат да се използват злонамерено за производство на самоделни взривни устройства, през април 2018 г. Комисията представи законодателно предложение за засилване на **ограниченията относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества**⁵⁴. Въз основа на препоръката на Комисията⁵⁵ от октомври 2017 г. тази инициатива има за цел да се преодолеят пропуските по отношение на сигурността чрез редица мерки, като например забраната на допълнителни химични вещества, които могат да бъдат използвани за производството на самоделни взривни устройства, задължителни проверки на съдебните досиета на лицата, които кандидатстват за лиценз за закупуване на ограничени вещества, и разясняване на факта, че правилата, приложими за икономическите оператори, се прилагат и за дружества, които осъществяват дейност онлайн. За да се постигнат тези цели, е важно съзаконодателите да приемат своите мандати за водене на преговори до края на 2018 г. и да започнат тристранни преговори най-късно в началото на 2019 г., тъй като само така те ще могат да постигнат споразумение по това досие по време на текущия мандат на Европейския парламент.

⁵³ COM(2018) 213 final, 17.4.2018 г.

⁵⁴ COM(2018) 209 final, 17.4.2018 г.

⁵⁵ C(2017) 6950 final, 18.10.2017 г.

За да се затруднят действията на терористи и други престъпници за злоупотреба с документи или тяхното фалшифициране с цел влизане или движение на територията на ЕС, като същевременно се улесни упражняването на правата на свободно движение на гражданите на ЕС, през април 2018 г. Комисията представи законодателно предложение за подобряване на **защитните елементи на националните лични карти и документи за пребиваване**⁵⁶. В предложението се определят минимални стандарти за сигурност на документите по отношение на националните лични карти, включително по-специално необходимостта да има биометрична снимка и пръстови отпечатъци, които да бъдат съхранявани в чип на личната карта. В предложението се посочва също така минималната информация, която трябва да бъде предоставена за документите за пребиваване, издавани на гражданите на ЕС, живеещи в друга държава членка, както и пълното хармонизиране на формата на картите за пребиваване на членове на семейството, които не са граждани на ЕС. И двамата съзаконодатели очакват да получат мандатите си за водене на преговори до ноември 2018 г. и това ще послужи като основа за постигане на бърз напредък и приемане на това досие по време на текущия мандат на Европейския парламент.

За да се затвори пространството за действие на терористите, Комисията приканва Европейския съвет:

Инициатива в рамките на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г.:

- да продължи работата си по инициативата за разширяване на компетентността на **Европейската прокуратура**.

Комисията призовава също така Европейския парламент и Съвета:

Инициатива в рамките на Речта за състоянието на Съюза през 2018 г.:

- да подкрепят действията за **укрепване на ролята на Европейския банков орган при надзора на финансовия сектор по отношение на борбата с изпирането на пари** и да приемат подходящи законодателни мерки възможно най-скоро и не по-късно от началото на 2019 г.

Приоритети в рамките на съвместната декларация:

- да приемат спешно своите мандати за водене на преговори по законодателните предложения относно **електронните доказателства** и да започнат незабавно тристранни обсъждания;
- да приемат спешно своите мандати за водене на преговори по законодателното предложение относно **улесняването на използването на финансова информация** и да започнат незабавно тристранни обсъждания.

Други:

- да приемат до края на 2018 г. своите мандати за водене на преговори по законодателното предложение за засилване на **ограниченията относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества**;
- да приемат до ноември 2018 г. своите мандати за водене на преговори по

⁵⁶ COM(2018) 212 final, 17.4.2018 г.

законодателното предложение за подобряване на защитните елементи на националните лични карти и документи за пребиваване.

III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДРУГИ ПРИОРИТЕТНИ ДОСИЕТА ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СИГУРНОСТТА

1. Изпълнение на договорените мерки в рамките на Съюза на сигурност

Действията, предприети от ЕС в рамките на Съюза на сигурност, могат да осигурят максимална полза и максимална подкрепа за националните органи, действащи на предна линия, само ако инструментите на Съюза се прилагат изцяло от всички държави членки. За постигането на тази цел Комисията предоставя подкрепа на държавите членки за пълно изпълнение и прилагане на мерките, договорени в рамките на Съюза на сигурност, включително чрез улесняване на обмена на най-добри практики и осигуряване на финансиране⁵⁷. Когато е необходимо обаче, Комисията няма да се поколебае да използва в пълна степен всички мерки, с които разполага за прилагането на правото на ЕС, включително, когато е целесъобразно, действия за установяване на нарушение, както беше направено в случаите на неуведомяване, изброени по-долу.

Предвид че крайният срок за изпълнението на **Директивата на ЕС за резервационните данни на пътниците**⁵⁸ изтече на 25 май 2018 г., Комисията започна процедура за нарушение на 19 юли 2018 г. срещу 14 държави членки за неуведомяване за приемането на национална правна уредба, която транспонира изцяло Директивата⁵⁹ — основен инструмент в борбата с тероризма и тежките престъпления. Успоредно с това Комисията продължава да подпомага всички държави членки в усилията им за завършване на разработването на техните системи за регистриране на резервационните данни на пътниците, включително чрез улесняване на обмена на информация и най-добри практики. В работната програма на фонд „Вътрешна сигурност“ за 2018 г.⁶⁰ се предвижда допълнително финансиране в размер на 1,5 милиона евро за свързване на националните звена за данни за пътниците помежду им.

Крайният срок за транспониране на **Директивата относно правоприлагането в областта на защитата на данните**⁶¹ в националното право изтече на 6 май 2018 г. Поради това на 19 юли 2018 г. Комисията започна процедури за нарушение срещу 19

⁵⁷ Например Комисията подкрепи държавите членки в процеса на транспониране на Директивата за мрежова и информационна сигурност (Директивата за МИС (вж. по-долу) въз основа на съобщението от септември 2017 г. относно максималното оползотворяване на МИС (COM (2017) 476 final, 13.9.2017 г.). Също така през ноември 2016 г. Комисията публикува план за изпълнение на Директивата на ЕС за резервационните данни на пътниците (вж. по-долу), за да подкрепи държавите членки в този процес (SWD (2016) 426 final, 28.11.2016 г.).

⁵⁸ Директива (ЕС) 2016/681, 27.4.2016 г.

⁵⁹ България, Чешка република, Естония, Гърция, Испания, Франция, Кипър, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Португалия, Румъния, Словения и Финландия. В момента Комисията получава отговори от държавите членки, включително уведомления за съответното законодателство, които понастоящем се анализират (вж. също бележка под линия 69).

⁶⁰ C(2018) 6336, 4.10.2018 г.

⁶¹ Директива (ЕС) 2016/680, 27.4.2016 г.

държави членки за неуведомяване относно приемането на национално законодателство, с което се транспонира изцяло Директивата⁶².

Крайният срок за транспониране на **Директивата за мрежова и информационна сигурност (Директивата за МИС)**⁶³ в националното право изтече на 9 май 2018 г. Поради това на 19 юли 2018 г. Комисията започна процедури за нарушение срещу 17 държави членки за неуведомяване относно приемането на национално законодателство, с което се транспонира изцяло Директивата⁶⁴. Крайният срок за определянето на операторите, по отношение на които ще се прилагат изискванията на Директивата, т.нар. оператори на основни услуги (ООУ), ще бъде 9 ноември 2018 г. Като част от секторния подход към киберсигурността Комисията работи по изготвянето на насоки за справяне с изискванията на енергийния сектор във връзка с киберсигурността. Конференция на високо равнище, организирана съвместно с австрийското председателство и Комисията, ще се проведе на 11 октомври 2018 г. в Брюксел.

Крайният срок за транспониране на **Директивата относно борбата с тероризма**⁶⁵ изтече на 8 септември 2018 г., а този за транспонирането на **Директивата относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие**⁶⁶ — на 14 септември 2018 г. Понастоящем Комисията разглежда уведомленията, получени от държавите членки, и ще използва правомощията си на пазител на Договорите, за да започне процедура за нарушение, ако и когато това е необходимо, за да гарантира пълното прилагане на тези инструменти. Освен това Комисията извършва оценка на транспонирането на **Четвъртата директива относно борбата с изпирането на пари**⁶⁷ и работи, за да гарантира, че правилата се прилагат на място. Комисията започна процедури за нарушение срещу 20 държави членки за неуведомяване относно приемането на национално законодателство, с което се транспонира Директивата⁶⁸. Тя ще продължи да използва правомощията си, когато е целесъобразно, за да гарантира пълното прилагане на тази директива.

Комисията призовава всички държави членки да изпълняват и прилагат изцяло всички мерки и инструменти на ЕС, договорени в рамките на Съюза на сигурност.

Тъй като срокът за транспониране е изтекъл, Комисията призовава държавите членки спешно да предприемат необходимите мерки за пълно транспониране на следните директиви в националното законодателство и да информират Комисията за това:

⁶² Белгия, България, Чешка република, Естония, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Унгария, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словения и Финландия. В момента Комисията получава отговори от държавите членки, включително уведомления за съответното законодателство, които понастоящем се анализират (вж. също бележка под линия 70).

⁶³ Директива (ЕС) 2016/1148, 27.4.2016 г.

⁶⁴ Белгия, България, Дания, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Латвия, Литва, Люксембург, Унгария, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия и Румъния. В момента Комисията получава отговори от държавите членки, включително уведомления за съответното законодателство, които понастоящем се анализират (вж. също бележка под линия 71).

⁶⁵ Директива (ЕС) 2017/541, 15.3.2017 г.

⁶⁶ Директива (ЕС) 2017/853, 17.5.2017 г.

⁶⁷ Директива (ЕС) 2015/849, 20.5.2015 г.

⁶⁸ Белгия, България, Естония, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия и Финландия.

- **Директивата на ЕС за резервационните данни на пътниците**, по отношение на която 8 държави членки все още не са подали уведомление за транспониране в националното законодателство и 2 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране⁶⁹;
- **Директивата относно правоприлагането в областта на защитата на данните**, по отношение на която 11 държави членки все още не са подали уведомление за транспониране в националното законодателство и 2 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране⁷⁰;
- **Директивата за мрежова и информационна сигурност**, по отношение на която 8 държави членки все още не са подали уведомление за транспониране в националното законодателство и 3 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране⁷¹;
- **Директивата относно борбата с тероризма**, по отношение на която 9 държави членки все още не са подали уведомление за транспониране в националното законодателство и 10 държави членки трябва да допълнят уведомлението си за транспониране⁷²;
- **Директивата относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие**, по отношение на която 21 държави членки все още не са подали уведомление за транспониране в националното законодателство и 5 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране⁷³; както и
- **Четвъртата директива относно борбата с изпирането на пари**, по отношение на която 1 държава членка все още не е подала уведомление за транспониране в националното законодателство и 3 държави членки трябва да допълнят уведомленията си за транспониране⁷⁴;

2. *Защита на обществените пространства*

За да се подобрят нашата защита от тероризма и устойчивостта ни спрямо него, Комисията продължава да подкрепя държавите членки в **осигуряването на защита в**

⁶⁹ Гърция, Испания, Кипър, Нидерландия, Португалия, Румъния, Словения и Финландия все още не са уведомили за транспонирането. Чешката република и Естония са уведомили за частично транспониране и трябва да допълнят уведомленията си за транспониране.

⁷⁰ България, Естония, Гърция, Испания, Кипър, Латвия, Нидерландия, Полша, Румъния, Словения и Финландия все още не са уведомили за транспонирането. Чешката република и Португалия са уведомили за частично транспониране и трябва да допълнят уведомленията си за транспониране.

⁷¹ Белгия, България, Гърция, Латвия, Люксембург, Нидерландия, Австрия и Румъния все още не са уведомили за транспонирането. Литва, Унгария и Полша са уведомили за частично транспониране и трябва да допълнят уведомленията си за транспониране.

⁷² България, Германия, Гърция, Италия, Кипър, Люксембург, Малта, Румъния и Финландия все още не са уведомили за транспонирането. Белгия, Чешката република, Естония, Испания, Франция, Хърватия, Литва, Австрия, Португалия и Словения са уведомили за частично транспониране и трябва да допълнят уведомленията си за транспониране.

⁷³ Белгия, България, Германия, Естония, Ирландия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Латвия, Люксембург, Унгария, Малта, Нидерландия, Австрия, Полша, Румъния, Словения, Словакия, Финландия и Швеция все още не са уведомили за транспонирането. Чешката република, Франция, Литва, Португалия и Обединеното кралство са уведомили за частично транспониране и трябва да допълнят уведомленията си за транспониране.

⁷⁴ Румъния все още не е уведомила за транспонирането. Ирландия, Люксембург и Австрия са уведомили за частично транспониране и трябва да допълнят уведомленията си за транспониране. Останалите 16 държави членки са уведомили за пълно транспониране и оценката от страна на Комисията е в ход.

обществените пространства, като изпълнява плана за действие от октомври 2017 г.⁷⁵ посредством мерки за подкрепа на действия на национално, регионално и местно равнище. Форумът на частните оператори — група, ръководена от Комисията, за насърчаване на публично-частните партньорства за сигурност и работа с частните оператори, проведе тематично заседание с участието на сектора на хотелиерството и търговията на 26—27 септември 2018 г, на което събра заинтересовани страни от ресторанти, хотели, болници, търговски и конгресни центрове. Пълното заседание на Форума на частните оператори с участието на всички сектори ще се проведе на 26—27 ноември 2018 г. За да се насърчи обменът на най-добри практики, Комисията предлага да се подберат проекти за финансиране на стойност 25,4 милиона евро в резултат на поканата за представяне на предложения от 2017 г. по линия на фонд „Вътрешна сигурност“. Освен това по време на Европейската седмица на регионите и градовете от 8 до 11 октомври 2018 г. Комисията ще отправи покана в рамките на инициативата „Иновативни дейности за градско развитие“ като част от Европейския фонд за регионално развитие⁷⁶. Сигурността ще бъде една от четирите теми, включени в тази покана, по линия на която се разполага с общо финансиране от 100 милиона евро и за която крайният срок за подаване на заявления ще бъде през януари 2019 г. Освен това в рамките на Програмата на ЕС за градовете Комисията предложи партньорство за сигурност в обществените пространства⁷⁷, което ще позволи на държавите членки, представителите на градовете и другите заинтересовани страни да разработят съвместно план за действие за по-добро регулиране, знания и финансиране за повишаване на сигурността на обществените пространства.

Като част от работната програма за 2018 г. на фонд „Вътрешна сигурност“⁷⁸, заедно с настоящия доклад Комисията отправи покана за представяне на предложения за допълнително финансиране от 9,5 милиона евро за защитата на обществените пространства, както и за предложения във връзка с химични, биологични, радиологични и ядрени (ХБРЯ) заплахи, в подкрепа на защитата на основната инфраструктура и за ограничаване на достъпа до взривни вещества и прекурсори на взривни вещества. Освен това Комисията продължава работата си по изпълнението на съвместното съобщение „Повишаване на устойчивостта и укрепване на способностите за борба с хибридните заплахи“⁷⁹, както и Плана за действие за подобряване на готовността за действие срещу химически, биологични, радиологични и ядрени рискове за сигурността⁸⁰ в отговор на призива на Европейския съвет от март 2018 г. за повишаване на устойчивостта на тези рискове.

3. Външно измерение

На 20 юни 2018 г. ЕС и Канада започнаха официални преговори за **преразглеждане на Споразумението между ЕС и Канада за резервационните данни на пътниците**. Вторият кръг от преговорите се състоя в Отава на 18 и 19 септември 2018 г. и в

⁷⁵ COM (2017) 612 final, 18.10.2017 г.

⁷⁶ <http://www.uia-initiative.eu/en>.

⁷⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/playground-multisite/futurium/en/urban-agenda/terms/all/Security%20in%20public%20spaces>.

⁷⁸ C (2018) 6336 final, 4.10.2018 г.

⁷⁹ JOIN (2018) 16 final, 12.6.2018 г. В т.ч. допълнителни мерки, определени в Петнадесетия доклад за напредъка в създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2018) 470 final, 13.6.2018 г.).

⁸⁰ COM (2017) 610 final, 18.10.2017 г.

момента се осъществяват последващи действия на техническо равнище. На 1 октомври 2018 г. Комисията информира накратко Съвета на равнище работна група, а в предстоящите дни ще информира накратко Комисията по граждански свободи на Европейския парламент за добрия напредък, постигнат в преговорите.

Като част от засиления ангажимент на ЕС със страните от Западните Балкани по въпросите на сигурността⁸¹, на срещата на министрите на правосъдието и вътрешните работи от ЕС и Западните Балкани, проведена в Тирана на 5 октомври 2018 г.⁸², Комисията подписа от името на ЕС **Съвместен план за действие за борба с тероризма в Западните Балкани** с всичките шест партньори от Западните Балкани. Планът за действие ще осигури обща насоченост и договорена съвместно основа за конкретни резултати с цел преодоляване на съществуващите предизвикателства в областта на сигурността, включително системно укрепване на регионалното сътрудничество. Неговите пет цели включват създаване на стабилна рамка за борба с тероризма, осигуряване на ефективно предотвратяване и противодействие на насилническия екстремизъм, осигуряване на ефективен обмен на информация и оперативно сътрудничество, изграждане на капацитет за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и засилване на защитата на гражданите и инфраструктурата. За всяка цел са посочени действия за партньорите от Западните Балкани (включително регионално измерение), както и действия за подкрепа на ЕС. Освен това в съответствие с Програмата в областта на цифровите технологии за Западните Балкани ЕС се стреми да засили сътрудничеството си с партньорите от Западните Балкани в областта на киберсигурността, по-специално с подкрепата на Агенцията на ЕС за мрежова и информационна сигурност (ENISA).

След парафирането на споразуменията за статуса на оперативното сътрудничество с Албания през февруари 2018 г. и с бившата югославска република Македония през юли 2018 г. Комисията и Република Сърбия парафираха на 20 септември 2018 г. **споразумение за статуса на оперативното сътрудничество със Сърбия**, което ще осигури възможност за разполагане на служители на европейската гранична и брегова охрана в страната. На 5 октомври беше подписано споразумението за статуса с Албания. Агенцията ще бъде в състояние да подпомага партньорите от Западните Балкани при управлението на границите и да участва в провеждането на съвместни операции, по-специално в случай на внезапна промяна на миграционните потоци. В момента текат преговори с Черна гора и Босна и Херцеговина.

ЕС взе участие в първата **конференция на високо равнище на ръководителите на агенции за борба с тероризма**, организирана от генералния секретар на ООН и Службата на ООН по въпросите на борбата с тероризма на 28—29 юни 2018 г. Събраха се над 1 000 участници от 150 държави, 51 организации на гражданското общество, както и 30 международни и регионални организации с цел укрепване на многостранното сътрудничество за борба с тероризма и изграждане на нови партньорства за справяне със сложните и транснационалните заплахи от тероризъм.

⁸¹ Сигурността и миграцията са сред водещите тематични инициативи в рамките на съобщението от февруари 2018 г. „Надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент на ЕС за Западните Балкани“ (СОМ (2018) 65 final, 6.2.2018 г.).

⁸² Документ 12411/18 на Съвета.

На **Срещата на висшите служители на ЕС и САЩ в областта на правосъдието и вътрешните работи**, проведена на 25—26 септември 2018 г. във Виена, бяха разгледани свързани със сигурността аспекти на трансатлантическото сътрудничество като сътрудничеството в областта на правоприлагането и обмена на резервационни данни на пътниците, сигурността на въздухоплаването и сътрудничеството по отношение на химичните заплахи в подготовка на срещата на министрите на правосъдието и вътрешните работи от ЕС и САЩ, която ще се проведе във Вашингтон на 8—9 ноември 2018 г.

По време на **Диалога между ЕС и Австралия относно борбата с тероризма** на 12 юли 2018 г. в Брюксел бяха разгледани сътрудничеството с Европол, обменът на резервационните данни на пътниците, усилията на Австралия за противодействие на тероризма и насилническият екстремизъм в Югоизточна Азия и сътрудничеството в рамките на Глобалния форум за борба с тероризма и коалицията срещу ИДИЛ.

Като част от усилията на ЕС за засилване на сътрудничеството с южните партньори в областта на сигурността и борбата с тероризма беше проведено **съвместно посещение на висши служители на ЕС в Алжир** на 16—18 юли 2018 г. Дискусиите бяха съсредоточени върху борбата с тероризма в Сахел.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Европейците очакват от своя Съюз да гарантира тяхната безопасност, както председателят Юнкер подчерта в своята Реч за състоянието на Съюза през 2018 г. Идните месеци ще бъдат от решаващо значение за вземането на решение по всички висящи законодателни предложения в областта на Съюза на сигурност преди изборите за Европейски парламент през май 2019 г. в съответствие със съвместната декларация относно законодателните приоритети на ЕС за периода 2018—2019 г. и положителната динамика от неофициалната среща на лидерите, проведена в Залцбург.

Въз основа на постигнатия напредък към изграждането на ефективен и истински Съюз на сигурност през последните няколко години Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да продължат да работят в спешен порядък по приоритетните законодателни инициативи, съгласувани в съвместната декларация, и последните инициативи на Съюза на сигурност, представени от Комисията по време на речта за състоянието на Съюза през 2018 г. Когато е необходимо, съзаконодателите трябва да ускорят тези действия, за да се постигне споразумение по всички досиета по време на текущия мандат на Европейския парламент.